

Силабус навчальної дисципліни
«Теорія і практика Європейського Суду з прав людини»

Ступінь вищої освіти: магістр

Рік навчання: 1. Семестр: 2

Кількість кредитів: 150

Мова викладання: українська

Підсумковий контроль: диференційований залік

Форма проведення занять: лекції, семінарські

Назва курсу	«Теорія і практика Європейського Суду з прав людини»
Електронна версія курсу	

Коротка анотація до курсу: Навчальна дисципліна «Теорія і практика Європейського Суду з прав людини» належить до вибіркових дисциплін при підготовці здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня. *Метою* навчальної дисципліни є поглиблення, розширення та систематизація студентами раніше здобутих знань з особливостей захисту прав та основоположних свобод у Європейському суді з прав людини та реалізації його рішень у вітчизняній правовій системі. Завдання: знати історію виникнення ЄСПЛ, його структуру, склад, організацію діяльності, вимоги до претендентів та посаду судді ЄСПЛ; порядок та підстави звернення зі скаргами до ЄСПЛ, вимоги до їх оформлення; порядок розгляду скарг, прийняття рішень ЄСПЛ та їх виконання; визначити місце Конвенції з прав людини і основоположних свобод і прецедентного права Європейського суду з прав людини у системі джерел права України; з'ясувати особливості тлумачення Конвенції ЄСПЛ.

Компетентності, які мають бути сформовані у результаті опанування навчальної дисципліни:

- працювати в міжнародному контексті.
- характеризувати природу та джерела зовнішньої політики держави, еволюцію підходів до формування та здійснення зовнішньої політики, принципи організації системи зовнішньої політики та функціонування інститутів зовнішньої політики.
- захищати національні інтереси власної держави за допомогою міжнародно-правових інструментів.
- розуміти особливості міжнародно-правових явищ, прогнозувати основні напрямки розвитку міжнародного права.
- адаптувати та використовувати міжнародно-правові норми та принципи в національній правовій системі.

Результати навчання:

- Знати юридичну природу Конвенції і практики ЄСПЛ;
- Знати природу прав людини і основоположних свобод на основі розуміння сутності змісту основного права, розмежування поняття права і свободи, категорії «втручання» та змісту трискладового тесту;
- Знати на яких засадах ЄСПЛ може змінювати свої *stare decisis* з урахуванням особливостей динамічного тлумачення Конвенції;
- Знати організацію та структуру ЄСПЛ;
- Знати порядок звернення і процедуру розгляду справ у ЄСПЛ;
- Знати механізм виконання рішень ЄСПЛ у національну правову систему України;

Схема дисципліни:

№ з/п	Тема
Тема 1	Європейська система захисту прав людини. Інституційні органи Ради Європи.
Тема 2	Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод 1950 року та практика Європейського суду з прав людини як джерела права в Україні: особливості застосування та вплив на розвиток правової системи.
Тема 3	Структура, порядок формування та організація роботи Європейського суду з прав людини.
Тема 4	Процедура звернення до Європейського суду з прав людини: окремі аспекти прийнятності заяв та розгляду справи.
Тема 5	Біомедичні права людини та практика їх захисту в ЄСПЛ.
Тема 6	Захист прав вразливих груп та категорій осіб в практиці ЄСПЛ.
Тема 7	Роль ЄСПЛ в процесі захисту прав людини в умовах збройних конфліктів.
Тема 8.	Міжнародно-правове співробітництво України з універсальними та регіональними організаціями у сфері захисту прав людини.

1. Формат курсу: очний та змішаний**2. Обсяг курсу**

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	26
Семінарські заняття (практичні заняття)	24
Самостійна робота	100

Технічне й програмне забезпечення /обладнання. У період сесії бажано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з викладачем з приводу проведення занять та консультацій. У міжсесійний період комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу Internet), доступ до платформи MOODLE, та оргтехніку для комунікації з викладачем та підготовки (друку) рефератів, проектів та інших письмових робіт.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА

Шкала та критерії перезарахування результатів навчання, здобутих в неформальній освіті здобувача (до 25% обсягу контактних годин дисципліни)

Кількість балів	Форма заняття та діяльності	Критерії оцінювання	Рекомендовані ресурси для здобуття результату
10	Індивідуальна робота	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату обсягом 30 годин (1 кредит ECTS) або	Масові онлайн курси https://www.dpu.edu.ua/osvita/neformalnainformalna-osvita

		більше	
2(3)	Семінарське заняття	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату за темою семінарського заняття	Масові онлайн курси на платформі EdERA, Prometheus, YouControl Academy тощо.
0		Відсутній результат або результат не відповідає тематиці дисципліни	

Політика оцінювання

Сума балів за 100 бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
			Екзамен, курсова робота, практика	Залік
90-100	A	відмінно	відмінно	зараховано
80-89	B	дуже добре	добре	
70-79	C	добре		
60-69	D	задовільно	задовільно	
50-59	E	достатньо		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно	не зараховано
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу		

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу дирекції Факультету за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання.

Загальна система оцінювання курсу	Виконання всіх видів навчальних робіт впродовж семестру / екзамен - 50/50%
Семінарські заняття	На семінарських заняттях кожен здобувач з кожної теми виконує індивідуальні завдання. Рівень знань оцінюється наступним чином: « відмінно » – за умови, що здобувач вищої освіти дає вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді не менш ніж на 90% запитань, пропонує правильні рішення задач та вправ, демонструє знання матеріалу підручників, посібників, інструкцій, робить самостійні узагальнення і висновки, акуратно оформляє завдання, відвідував лекційні заняття, має конспект лекцій чи підготував реферати з основних тем курсу; « добре » - коли здобувач вищої освіти володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формулюванні термінів, використанні правових категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується, самостійно виправляє помилки і знаходить правильні відповіді, відвідував лекційні заняття, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу; « задовільно » - коли здобувач вищої освіти дає правильні відповіді не

	менше ніж на 60% питань, або на всі запитання дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача. При цьому враховується наявність конспекту за відповідною темою та ступінь самостійності виконаних завдань; «незадовільно з можливістю повторного складання» - якщо студент дає правильну відповідь не менше ніж на 35% питань, або на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки. Має неповний конспект лекцій. Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне (перший і другий змістовний модулі) та підсумкове засвоєння теоретичного матеріалу (залікова робота).
Вимоги до самостійної роботи	За кожною темою курсу виконується самостійна робота, що передбачає систематизацію та узагальнення вивченого матеріалу за допомогою побудови схем–моделей та використання графічного і табличного методів. Завдання самостійної роботи мають бути виконані без сторонньої допомоги, творчо, плагіат категорично заборонений. Оцінюється якість та оригінальність наведених схем, моделей тощо. Самостійна робота повинна бути надіслана у впродовж 5 днів після семінарського заняття, на якому була розглянута відповідна тема курсу. Самостійна робота може бути максимально оцінена в 1 бал (за кожну тему).
Умови підсумкового контролю	Підсумкова (загальна) оцінка з курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних здобувачем вищої освіти за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне (перший і другий змістовний модулі) та підсумкове засвоєння теоретичного матеріалу (залікова робота).

Рекомендована література

Основна

1. Аракелян М. Р. Міжнародно-правовий захист прав людини: навчально-методичний посібник з тестовими завданнями для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання. Одеса : Фенікс, 2019. 194 с.
2. Манукян В. І. Європейський суд з прав людини: Теорія, принципи, практика. Київ : Норма права. 2023. 596 с.
3. Сироїд Т. Л. Міжнародний захист прав людини : навч. посіб. / Т. Л. Сироїд, Л. О. Фоміна. Харків : Право, 2019. 310 с.
4. Яцишин Н. Г. Міжнародне співробітництво держав у сфері захисту національних меншин: навч. посіб. / Н.Г. Яцишин; Держ. фіскальна служби України, Ун-т ДФС України. Ірпінь, 2018. 322 с. – (Серія «Податкова та митна справа в Україні», т 112).
5. Конвенція про захист прав і основоположних свобод людини від 04.11.1950 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004/print1389988659002889
6. Конвенція про права інвалідів від 20 грудня 2006 р. // Офіційний вісник України. 2010 р.. № 17. – Ст. 3496.
7. Підсумковий документ Віденської зустрічі 1986 року представників держав-учасниць Наради з питань безпеки і співробітництва в Європі, що відбулася на основі положень Підсумкового акта, які відносяться до подальших кроків після наради. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_113
8. Хартія прав людини. Збірник законодавчих актів К.: Алерта, 2019. 44 с.
9. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (в питаннях та відповідях) :навч. посіб./ [О.В.Сердюк, О.Я.Трагнюк, І.В.Яковюк та ін.];за заг. ред.І.В.Яковюка. Харків : Право, 2019. 124 с.
10. Конвенція про статус біженців. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/995_011

Допоміжна

1. Сироїд Т.Л., Гавриленко О.А., Фоміна Л.О. Міжнародне публічне право. Міжнародний захист прав людини: посібник для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання. – Харків: Право, 2019. 494 с.
2. Теорія та практика застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод: навч. посіб./ [О. В. Сердюк, О. Я. Трагнюк, І. В. Яковюк та ін.]; за заг. ред. І. В. Яковюка. Харків: Право, 2018. 374 с.

Інформаційні ресурси Інтернет

1. Європейська комісія: URL: <http://ec.europa.eu/>
2. Європейська Рада: URL: <http://www.consilium.europa.eu/en/european-council/>
3. Європейський Парламент: URL: <http://www.europarl.europa.eu/>
4. Європейський соціально-економічний комітет: URL: <http://www.eesc.europa.eu/>
5. Законодавство ЄС: URL: URL: <http://www.transport-ukraine.eu/docs/27>
6. Міжнародна організація праці: URL: <http://www.ilo.org/global/lang-en/index.htm>
7. Національна академія наук України (головний портал): URL: <http://www.nas.gov.ua/Pages/default.aspx>
8. Національна академія правових наук України: URL: <http://www.aprnu.kharkiv.org/>
9. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського: URL: <http://www.nbu.gov.ua>
10. Офіс Ради Європи в Україні: URL: <https://www.coe.int/uk/web/kyiv>
11. Офіційний вісник України: URL: <http://ovu.com.ua/>
12. Офіційний сайт ЄС: URL: <https://europa.eu/>
13. Рада Європи: URL: <http://www.coe.int/ru/web/portal/home>
14. Сайт даних про організації системи ООН: URL: <http://www.unsystem.org>
15. Сайт Комісії міжнародного права: URL: <http://www.un.org/law/ilc>
16. Сайт міжнародних договорів: URL: <http://treaties.un.org/>
17. Сайт Міжнародного кримінального суду: URL: <http://www.icc.org>
18. Сайт Міжнародного Суду ООН: URL: <http://www.icj-cij.org>
19. Сайт ООН: URL: <http://www.un.org>
20. Суд ЄС: URL: <http://curia.europa.eu/>
21. Урядовий портал (єдиний веб-портал органів виконавчої влади України): URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/>

Міжнародні видання

1. Acceptance of individual complaints procedures for Ukraine // United Nations Human Rights : Office of the High Commissioner for Human Rights. Retrieved from: URL: http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/TreatyBodyExternal/Countries.aspx?CountryCode=UKR&Lang=EN
2. African Youth Charter. <https://au.int/en/treaties/african-youth-charter>
American convention on human rights. URL: <https://www.cidh.oas.org/basicos/english/basic3.american%20convention.htm>
3. Arab Charter on Human Rights 2004. URL: <https://www.jus.uio.no/english/services/library/treaties/02/2-01/arabhuman-rights-revised.xml>